

Jordbrukets vattenanvändning 2006

MI0904

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	4
1.1	Statistiska målstorheter.....	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått.....	4
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	5
1.1.5	Referenstider.....	5
1.2	Fullständighet.....	5
B.2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	5
2.2.1	Urval.....	5
2.2.2	Ramtäckning.....	5
2.2.3	Mätning.....	5
2.2.4	Svarsbortfall.....	5
2.2.5	Bearbetning.....	6
2.2.6	Modellantaganden.....	6

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	6
B.3	Aktualitet	6
3.1	Frekvens	6
3.2	Framställningstid.....	6
3.3	Punktlighet	6
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	6
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	6
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	6
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	7
5.1	Spridningsformer.....	7
5.2	Presentation	7
5.3	Dokumentation.....	7
5.4	Tillgång till primärmaterial	7
5.5	Upplysningstjänster	7

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Miljö

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Vattenanvändning

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Anna-Karin Westöö
Telefon: 08-506 945 68
Telefax: 08-506 943 48
E-post: mark.vatten.gis@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Se ovan
Postadress:

*Besöksadress:
Kontaktperson:
Telefon:
Telefax
E-post:*

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej aktuellt.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering gäller för närvarande.

A.10 Syfte och historik

Syftet är att ge en bild av bevattningen inom jordbruket. En tidigare redovisning av bevattningen inom jordbruket gjordes av SCB för år 1985. Se publikation Na26SM8801.

A.11 Statistikanvändning

Bevattningsundersökningen utgör underlag för en sammanställning av statistik över den totala vattenanvändningen i Sverige. Den används av länsstyrelser och vattenmyndigheter för bl a studier och åtgärdsunderlag gällande planering av en långsiktig hushållning med vattentillgångarna. Andra användare är Boverket och Naturvårdsverket som underlag för utvärdering och uppföljning av bl a miljömålen samt kommunerna för fysisk planering.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Bevattningsundersökningen för jordbruk avser året 2006. Den bygger på ett urval av 700 lantbruksföretag och är ett underurval av strukturundersökningen för lantbruk avseende 2007. Underurvalet har utgjorts av jordbruksföretag med minst 5 hektar åkermark och som har haft bevattningsutrustning 2003 eller 2005. Antalet företag i urvalsramen för underurvalet har varit 3 326 st. Ursprunglig stratifiering från strukturundersökningen har använts förutom några sammanslagningar av totalundersökta strata samt ytterligare uppdelning med avseende på om arealen bevattnats eller ej (dvs. bevattnad areal större än eller lika med noll) enligt senaste uppgift från 2003 eller 2005. Uppdelningen av ursprungliga strata från strukturundersökningen resulterade i 127 strata för underurvalet till bevattningsundersökningen. Urvalsdesignen är ett s.k. tvåfas-urval, dvs. ett andra fasens urval från strukturundersökningen där endast företag med minst 5

ha åker och med bevattningsutrustning har utgjort ram inför den andra fasen.

Uppgiftslämnarna hade möjlighet att avge sina svar med en postenkät eller elektroniskt via Internet. Bland annat efterfrågades data om bevattnad areal per gröda. Dessa uppgifter användes sedan för att med hjälp av en så kallad indirekt metod beräkna använda vattenvolymer. Metoden baseras på uppgifter om total bevattnad areal (erhålls i första hand från strukturundersökningen 2007), vilka grödor som odlas samt antagandet att lantbruksföretagen bevattnar enligt en viss turordning. Med utgångspunkt från svaren från enkätundersökningen beräknades procentsatser för hur stor del av respektive gröda som bevattnas. Efter det att uppgift om bevattnad areal/gröda erhållits för varje lantbruksföretag i populationen kunde vattenvolymer beräknas genom koefficienter från SLU (Sveriges Lantbruksuniversitet). Koefficienterna är framtagna på grundval av erfarenheter från många års bevattningsförsök med olika grödor i skilda delar av landet och tas följaktligen fram per region och gröda.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering sker till OECD, EU och EEA.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga planerade förändringar. Bevattningsundersökningen görs intermittent varför ingen detaljerad planering för nästa undersökningstillfälle finns tillgänglig för närvarande.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De viktigaste storheterna är total vattenanvändning per gröda och region.

1.1.1 Objekt och population

Antalet lantbruksföretag i enkätundersökningen är ett urval av 700 från en urvalsram av 3 326 företag i strukturundersökningen 2007. I populationen man vill uttala sig om ingår 5 655 företag med bevattningsutrustning.

1.1.2 Variabler

Bevattnad areal per gröda och region. Typ av vatten (yt-, grundvatten etc.) som har använts för bevattning.

1.1.3 Statistiska mått

Vattenanvändning mäts i volymer, företrädesvis m³ och tusentals m³.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas per län och vattendistrikt.

1.1.5 Referenstider

2006.

1.2. Fullständighet

Statistiken belyser vattenanvändningen för bevattningsändamål relativt väl.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten torde vara tillräcklig för användning av statistiken i de flesta sammanhang, dock finns viss osäkerhet p.g.a. urval och modellförfarande.

2.2 Osäkerhetskällor

Bevattningsundersökningen är en urvalsundersökning, vilket medför osäkerhetskällor p.g.a. urvalet. Dock har bortfallet varit relativt lågt. Vattenvolymerna har modellberäknats vilket också är en osäkerhetskälla.

2.2.1 Urval

Urvalet har dragits som ett underurval inom befintliga eller ytterligare uppdelade strata av strukturundersökningen för lantbruk 2007 i domänen (dvs. redovisningsgruppen) "företag med bevattningsutrustning". Designen har därmed varit ett s.k. tvåfas-urval. Urvalet har dragits som stratifierat OSU (obundet slumpmässigt urval).

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationen har utgjorts av företag med bevattningsutrustning som är med i strukturundersökningen 2007 och med minst 5 hektar åker. Strata i strukturundersökningen med minst 5 ha åker där länstillhörighet har varit okänd har ingått i undersökningen. Täckningen torde vara relativt god då urvalet till bevattningsundersökningen gjorts som ett underurval ur strukturundersökningen bland företag som haft bevattningsutrustning 2003 eller 2005.

2.2.3 Mätning

Bevattningsundersökningen har genomförts som postenkät med blanketter samt elektronisk insamling av uppgifterna. Undersökningen har sedan utgjort grund för att ta fram schabloner för bevattning.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfallet i bevattningsundersökningen har varit relativt lågt. 620 företag inklusive övertäckning (dvs. företag som uppger sig ej ha bevattningsutrustning) av 700 har svarat vilket ger ett bortfall på 11,4 procent ovägt. Om de svarande vägs med designvikten (uppräkningsstalet) för undersökningen motsvarar bortfallet 9,8 procent. En beräkning har gjorts för den sannolika volym vatten som använts av de i bortfallet ingående företagen. Bortfallsjustering har gjorts med s.k. rak uppräkning inom (tvåfas-)strata, vilket innebär att man gjort

antagandet att de svarande företagen varit representativa för hela urvalet inom respektive (tvåfas-)stratum. Risken för skeva skattningar p.g.a. bortfallet i undersökningen torde ej vara stort.

2.2.5 *Bearbetning*

Inga specifika problem har uppdagats i samband med bearbetningen.

2.2.6 *Modellantaganden*

Flera modellantaganden har gjorts. Bland annat har antagits att alla företag i populationen har bevattningsutrustning och har bevattnat grödorna enligt samma turordning samt med samma procentfördelning som företagen i enkätundersökningen. Cirka en tredjedel av de svarande i bevattningsundersökningen har uppgivit att de ej längre har bevattningsutrustning. Man har dock antagit att antalet företag med bevattningsutrustning i populationen omfattar cirka 5 655. Vid framtagningen av resultaten har företag i populationen som saknar uppgift om grödfördelning, men som har bevattnad areal, tilldelats en genomsnittlig procentfördelning av grödarealer.

Uppgift om bevattnad areal har för populationen i första hand tagits från strukturundersökningen 2007 och i andra hand från den senaste tillgängliga källa. Då ibland uppgifter om bevattnad areal och grödarealer för ett företag har härrört från olika tillfällen har vissa inkonsistenser uppstått. Dessa har så gott som det varit möjligt justerats mot den mest aktuella uppgiften om bevattnad areal. Exempelvis då bevattnad areal för en viss gröda och ett visst företag p.g.a. användningen av bevattningsschabloner har varit större än grödarealen för företaget har uppgiften om grödarealen justerats mot den bevattnade arealen.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått har redovisats.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen sker intermittent.

3.2 Framställningstid

Cirka fem personmånader.

3.3 Punktlighet

Statistiken har publicerats enligt plan.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen är ej gjord på samma sätt som för år 1985 men de övergripande resultaten torde vara jämförbara.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inte aktuellt.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Inte aktuellt.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten publiceras i form av en tabell på SCB:s webbplats. En engelsk rapport kommer också att finnas tillgänglig.

5.2 Presentation

Publikationen innehåller i huvudsak tabeller, text och diagram.

5.3 Dokumentation

Ytterligare dokumentation återfinns hos statistikansvarig. Relativt utförlig metodbeskrivning återfinns i de publikationer där statistiken publiceras.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan utföras. Kontakta i så fall producenten.

5.5 Upplysningstjänster

Ytterligare upplysningar ges av Anna-Karin Westöö, SCB.

Telefon: 08-506 945 68

E-post: mark.vatten.gis@scb.se